

SPRAVEDLNOSTI UČINĚNO ZADOST – ROMŠTÍ CHLAPCI NEPŘIJATÍ DO SVÉ ZÁKLADNÍ ŠKOLY VYHRÁLI V ČESKÉ REPUBLICE SOUDNÍ SPOR

Budapešť, Ostrava, 6. března 2017: Dva romští chlapci, kteří nebyli přijati do své spádové základní školy v Ostravě, vyhráli soudní spor před Okresním soudem v Ostravě ve společném zastoupení Evropského centra pro práva Romů (ERRC) a Fóra pro lidská práva.

Okresní soud v Ostravě-Porubě rozhodl 1. března 2017, že se Základní škola Pěší dopustila nezákonné diskriminace romských dětí na základě jejich etnicity, a to pomocí nastavení podmínek pro přijetí do základní školy. Chlapci byli mezi jinými romskými dětmi, které byly odmítnuty v přijímacím řízení do své spádové základní školy potom, co se ředitel školy rozhodl vybrat žáky do první třídy prostřednictvím testu školní zralosti. Přestože dvě z romských dětí ucházející se o vzdělání na základní škole byly přijaty, šest ze sedmi dětí, které byly odmítnuty, byly romského původu. Ředitel školy navíc veřejně prohlásil, že si nepřeje více než čtyři až pět romských dětí v jedné třídě, neboť větší počet romských dětí by mohl způsobit odliv žáků z majority. Ředitel také vyjádřil obavy, že romské děti budou na vzdělávání v základní škole hůř připraveny, a proto dle vlastních slov využil testu školní zralosti jako prostředku k vybrání dětí, které budou do základní školy zapsány.

“Pozitivní rozhodnutí soudu je jasnou zprávou, že právo romských dětí na rovný přístup ke vzdělání nemůže být podrobeno svévolným regulacím a vyjednávání. Tito romští chlapci a jejich rodiče se chopili aktivní ochrany vlastních práv a prostřednictvím soudního řízení tak ukázali, že politiky vedoucí k segregaci romských dětí mohou být poraženy obyčejnými lidmi,” řekl právník ERRC Michal Zálešák.

Soud zdůraznil, že základní školy, které jsou považovány za nesegregované, a poskytují zpravidla vyšší kvalitu vzdělání, nemohou zamezovat přijetí nebo regulovat počet přijatých romských dětí na základě jejich etnického původu. Školy, které romským dětem odpírají právo na rovný přístup ke vzdělání, totiž přispívají k segregaci jiných škol. Romské děti, které se na tyto kvalitní školy nedostanou, jsou totiž často přijaty pouze na těchto segregovaných školách, zpravidla nižší kvality. Soud také vyjádřil názor, že škola má ukázat, že i při vyšším počtu romských žáků lze poskytovat kvalitní základní vzdělání, a čelit odlivu žáků z majority jinými způsoby.

“Oceňujeme zvláště vyjádření soudu, že prevence odlivu žáků z majority nemůže být důvodem pro odepření práva na kvalitní vzdělání romským dětem. Soud také zdůraznil, že takový zásah do práva na vzdělání má závažné negativní dopady na další životní dráhu dítěte, a to jak ve vzdělání, tak dále v zaměstnání,” poznamenala právnička Fóra pro lidská práva Šárka Dušková.

Celý soudní spor byl umožněn také díky projektu organizace Awen Amenca Ostrava, která sdružuje romské rodiče vzájemně se podporující k čelení diskriminace ve vzdělávání svých dětí, a která je podporována Nadací Open Societies Justice Initiative. Případu se od začátku na základě informací od ERRC ujala také Veřejná ochránkyně práv, která provedla šetření možné diskriminace. Ve své závěrečné zprávě poté zdůraznila, že přestože na středních a vysokých školách může být vhodné přijmout studenty podle jejich úspěchu v přijímacích testech, tento postup je nevhodný pro základní školy. Do nich je totiž docházka povinná, a školy si tak nemohou vybírat jen ty “nejlepší děti”.

Žalobci a jejich zákonní zástupci se nakonec po zkušenosti se základní školou Pěší rozhodli své děti do této školy neumístit. Místo toho se chlapci dostali do jiné nesegregované a kvalitní základní školy, která chlapce žádnému testování a omezení na základě jejich etnicity nepodrobila. Chlapcům se v nové škole daří a mají nadprůměrný prospěch.

Méně než týden potom, co ERRC a Amnesty International publikovaly novou zprávu o školní segregaci na Slovensku, si české orgány všimly také případů školní segregace ve své vlastní zemi. České orgány by tak měly pozorně sledovat, co se děje u slovenských sousedů, i v stále probíhajícím řízení pro porušení povinnosti členského státu u Evropské komise, aby neopakovaly stejnou chybu a nenechaly segregaci romských dětí ve vzdělávání bez povšimnutí.

Pro více informací kontaktujte:

Michal Zálešák
Evropské centrum pro práva Romů
michal.zalesak@errc.org
+36 30 500 1981

Šárka Dušková
Fórum pro lidská práva
forum@forumhr.eu
+42 07 315 632 27